

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ
อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
PARTICIPATION IN ACTIVITIES OF PEOPLE IN BAN PHUE MUNICIPALITY
BAN PHUE DISTRICT UDON THANI PROVINCE

นราศักดิ์ ทองเกตุ

Narasak Thongket

โกศล สอดส่อง

Koson Sodsong

วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

Pitchayabundit College

E-mail : narasaktongket2529@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 2 สิงหาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 24 ตุลาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 2 พฤศจิกายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านผือ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane. 1973) จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.33) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.37) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

คำสำคัญ : กิจกรรมของประชาชน, การมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพ

ABSTRACT

The main objective of this research was to study participation in activities of people in Ban Phue Municipality. Ban Phue District Udon Thani Province The sample used in this research was people in Ban Phue Municipality. Using the formula of Taro Yamane (Yamane, 1973) of 381 people, the questionnaire was used to collect data. It consists of 3 parts of content, statistics used in data analysis. The descriptive statistics were number, percentage, mean and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics include T-test and F-test for comparing the levels of public participation in activities. Ban Phue Sub-district Municipality, Ban Phue District, Udon Thani Province classified by gender, age, education level and occupation.

The results of the findings were as follows Participation in activities of people in Ban Phue Municipality Ban Phue District Udon Thani Province Overall, it was at the medium level ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.33$) and when considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was the participation in operations ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.37$), followed by Participation in receiving benefits ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.50$) and the side with the least mean was the participation in decision making ($\bar{X} = 3.45$, $SD = 0.84$). Comparison of participation in activities of people in Ban Phue Municipality Ban Phue District Udon Thani Province was classified by gender, age, education level and occupation. Overall, it was found that sex, age, education level and occupation found no differences. Recommendations for the development of participation in activities of people in Ban Phue Municipality Ban Phue District Udon Thani province, including policy adjustment on social responsibility To make people feel part of social responsibility In carrying out various activities in the community.

Keywords : Activities for people, Participatio, Performance Efficiency

1. บทนำ

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาตั้งแต่ปี พ.ศ.1893 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2475 จึงมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยจนถึงปัจจุบัน ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ต่างมีหน้าที่ในการบริหารราชการที่แต่ละหน่วยงานจะทำหน้าที่หลักในการประสานการทำงานระหว่างกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนด้วยความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (จิรวรรณ อินทรีย์สังวร, 2552: 1) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่น เริ่มต้นขึ้นในรัชกาลที่ 5 รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยในปี พ.ศ. 2448 มีการจัดตั้งสุขาภิบาลหัวเมืองเป็นแห่งแรก คือ สุขาภิบาลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร และต่อมาประเทศไทยได้มีการพัฒนาการปกครองอย่างต่อเนื่องส่งผลให้มีการขยายตัวของเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน จากการที่มีจำนวนประชากรมากขึ้น และสภาพของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ระดับท้องถิ่นให้มีความเจริญเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2540 จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ ทั้งนี้ พบว่าได้มีการจัดตั้งหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรวม 5 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546, 36) ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้

ท้องถิ่นได้มีโอกาสได้ปกครองและ บริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงอีกทั้งจะเป็น หน่วยงานหลักที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ (จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์, 2548, 2) แนวคิดการกระจายอำนาจเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการ ปกครองประเทศ และส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักที่จะปกครองตนเองและได้เรียนรู้การปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยได้เพิ่มขึ้น หลักการกระจายอำนาจปกครองเป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่ องค์การอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของราชการส่วนกลาง จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชา เพียงแต่ขึ้นอยู่กับราชการบริหารส่วนกลางเท่านั้นหรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือ รัฐมอบอำนาจในการปกครองให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งเจ้าหน้าที่ราชการบริหารส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการอยู่ในท้องถิ่นหรือองค์การอันมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินการเอง กล่าวได้ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย จึงได้กำหนดขอบเขตความเป็นอิสระไว้อย่าง ชัดเจนโดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารท้องถิ่น หมายถึง “ความเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง” รวมทั้งความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ฉบับปัจจุบัน) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ฉบับปัจจุบัน) “หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 78” รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งการติดตามการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน “การมีส่วนร่วม (Participation)” ตามพจนานุกรมอังกฤษ ฉบับออกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่าการมีส่วนร่วมโดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ได้ให้นิยามคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ไว้ เช่น เจมส์ แอล เครย์น ได้กำหนดความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการที่รวบรวมเอาความห่วงกังวล ความต้องการและค่านิยมต่าง ๆ ของสาธารณชนไว้อยู่ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐและเอกชน เป็นการสื่อสารสองทาง และเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน

ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คนได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

ปัทมา สุปก่าปิง ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในรายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

ข้าพเจ้าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ของเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานีมีความประสงค์ต้องการวิจัยเรื่อง “ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของเทศบาลตำบลบ้านฝือ” อุดรธานี ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 4 ประการ ของ Cohen and Uphoff (1980) 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ว่าการมีส่วนร่วมของกิจกรรมต่างๆที่ทางเทศบาลจัดขึ้นในด้านต่างๆ อยู่ในระดับใดบ้างประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ ชุมชนบ้านหัวคู หมู่ที่ 1, ชุมชนบ้านถ่อน หมู่ที่ 2, ชุมชนบ้านฝือ หมู่ที่ 3, ชุมชนบ้านพลับ หมู่ที่ 4, ชุมชนบ้านศรีสำราญ หมู่ที่ 8, ชุมชนบ้านศรีสะอาด หมู่ที่ 10, ชุมชนบ้านถ่อนใหม่ หมู่ที่ 12, ชุมชนบ้านจันทรากรม หมู่ที่ 14 ซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลตำบลบ้านฝือ” อุดรธานี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

3. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 4 ประการ ของ Cohen and Uphoff (1980) สำหรับตัวแปร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านพื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในเขตพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ ชุมชนบ้านหัวคู หมู่ที่ 1, ชุมชนบ้านถ่อน หมู่ที่ 2, ชุมชนบ้านฝือ หมู่ที่ 3, ชุมชนบ้านพลับ หมู่ที่ 4, ชุมชนบ้านศรีสำราญ หมู่ที่ 8, ชุมชนบ้านศรีสะอาด หมู่ที่ 10, ชุมชนบ้านถ่อนใหม่ หมู่ที่ 12, ชุมชนบ้านจันทาราม หมู่ที่ 14

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา คือ ระหว่าง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

การพัฒนาการมีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เสนอปัญหาความต้องการ ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา ร่วมในการปฏิบัติงาน ร่วมในการตรวจสอบประเมินผล

เทศบาลตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยรูปแบบหนึ่ง มีสภาพเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างการบริหารเป็นฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ตามขอบเขตการวิจัยคือ เทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

ประชาชน หมายถึง ผู้มีรายชื่อในทะเบียนราษฎรในเขตของเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การตัดสินใจ การเข้าร่วมดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์และการร่วมในการประเมินผลอย่างเป็นธรรม ประกอบไปด้วย

มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน ร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากรแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมกันออกแรงในการทำกิจกรรมโครงการร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทอง หรือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ได้รับผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ จากกิจกรรมโครงการพัฒนาในชุมชน เช่น โครงการสวนสมุนไพร โครงการประปาหมู่บ้านและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ในเทศบาลตำบลบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ช่วยพัฒนาศักยภาพของตัว

ท่านให้เพิ่มขึ้นด้วย เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพสตรีในหมู่บ้าน โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

มีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนเข้าไปสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน และมีส่วนในการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 7,611 คน (ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ทั้งหมด 381 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยด้วยการใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน จากนั้นคำนวณหาขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และแบบสอบถาม ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ สำรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปประกอบไปด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด 2548 : 99) มีระดับการมีส่วนร่วมให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม มาก

3 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม น้อย

1 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนที่ได้ แบ่งตามเกณฑ์ช่วงคะแนนตามแนวคิดของ (BOOM, 1968) การแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมระดับมาก คะแนน ร้อยละ 80 – 100 (ตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป)

การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง คะแนน ร้อยละ 60 – 79 (3.00 – 3.99 คะแนน)

การมีส่วนร่วมระดับต่ำ คะแนน ร้อยละ 0 – 59 (น้อยกว่า 3.00 คะแนน)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

7. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
2. กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสอบถาม และนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษา และมีลักษณะซึ่งทุกคนสามารถตอบข้อเท็จจริงได้
3. เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ในเนื้อหา ภาษาและความเที่ยงตรงผู้ศึกษาได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรง ในเนื้อหา (contents validity)
5. ประมวลผลความชัดเจนของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแบบสอบถาม เสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.909

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บ และรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

9. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(Statistical Package for the Social Science) for Windows Version 22 โดยใช้สถิติพรรณนา แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม ใช้สถิติค่าที (t-test) ส่วนตัวแปรที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Method)

10. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 55.12 และเป็นเพศหญิง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 44.88 อายุอยู่ระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.23 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.45 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.61 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.89 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.66 และน้อยที่สุด ไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ

จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน ในเทศบาลตำบลบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.45	0.84	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.18	0.37	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.08	0.50	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.06	0.47	มาก
รวม	3.95	0.33	ปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.33) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.37) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลบ้านผือ ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลบ้านผือ ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 1.05)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทองเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลบ้านผือ ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. ท่านมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน เทศบาลตำบลบ้านผือ ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 1.10)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.50) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 12. ท่านมีได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลบ้านผือ เช่นโครงการส่งเสริมอาชีพสตรีในหมู่บ้าน โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.60) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 11. ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเทศบาลตำบลบ้านผือเช่น โครงการสวนสมุนไพร โครงการประปาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.69)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.47) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14. ท่านมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชนเทศบาลตำบลบ้านผืออย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 13. ท่านมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชนเทศบาลตำบลบ้านผือ ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.84)

3. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ยินดีทำงานโดยไม่ต้องมีผู้ใดขอร้อง มีความสุขเมื่อได้ทำงานทุกครั้ง

2. ปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

3. สร้างการรับรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมกับสื่อการประชาสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารสองทาง

11. อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.33) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.37) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริญญา จันทรทรวง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของวชิราวรรณ นิลเกตุ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนุสรา พันธรักษ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเฉด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนบางส่วนยังไม่มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน และยังไม่ค่อยได้มีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ (2550) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนบ้านดำนานาขามในการพัฒนาชุมชนบ้านดำนานาขาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเรียงลำดับจากมาก-น้อย ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลและมีความสอดคล้องกับ

ผลงานวิจัยของกุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนในอำเภออินทร์บุรีจังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปฏิบัติการประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการเสนอความคิด การวางแผนและการตัดสินใจ ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชน เทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตา จิตรตั้งตรง (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549 - 2551) เทศบาลเมืองจันทบุรี โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549 - 2551) เทศบาลเมืองจันทบุรีโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของร้อยตำรวจโท กฤษฎา นาคประสิทธิ์ (2557) ที่ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาลเมืองลพบุรีจังหวัดลพบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน การติดตามผล และการค้นหาปัญหา/สาเหตุและวางแผนดำเนินกิจกรรม เมื่อทำการเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและปัจจัยด้านอาชีพมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

12. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.33) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84)

ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ดังนี้

1.1 ให้หัวหน้าชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อที่จะสามารถนำสิ่งที่บกพร่องต่าง ๆ มาแก้ไขและพร้อมใช้งานได้อยู่เสมอ และนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นประจำทุก ๆ ไตรมาส เช่น ปัญหาถนนทางเข้าบ้าน น้ำประปาหมู่บ้าน เป็นต้น

1.2 ควรจัดการประชาสัมพันธ์ที่ดีและทั่วถึงแก่ประชาชนทุกคน จัดนิทรรศการเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 กระตุ้นให้ประชาชนสนใจและเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ เพื่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวกกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

1.4 จัดให้มีโครงการพัฒนาชุมชน ที่ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสออกมาร่วมกันดำเนินงาน เช่น โครงการหน้าบ้านหน้ามอง โครงการประปาหมู่บ้าน เป็นต้น

1.5 ปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านฝื่อ อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี ในแต่ละชุมชน

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบล และ อบต.** กรุงเทพมหานคร.
- จิรวรรณ อินทรีย์สังวร. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแพร่ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย.** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์. (2548). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา.** ปัญหาพิเศษ ร.ม. (นโยบายสาธารณะ.) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา.
- จริญญา จันทร์ทรง. (2555). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วชิรารวรรณ นิลเกตุ. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย.** การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). **Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity.** New York: World Developments.
- Huse, E.F., and Cummings, T.G. (1985). **Organizational Development and Change.** St.Paul, Minn : West.
- Yamane. (1967). **Taro Statistic: An Introductory Analysis.** New York: Harper & row.